PRIVACY IN DE AFVALINDUSTRIE

WAT VERANDERT ER DOOR DE ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING?

Op 25 mei 2016 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Bedrijven in de afvalindustrie hebben tot **25 mei 2018** om de nieuwe privacyregels in te voeren. Privacy-advocaat Monique Hennekens beschrijft in deze whitepaper de belangrijkste thema's van de AVG: wat houdt privacy voor organisaties in, hoe kunnen zij zich voorbereiden en welke concrete stappen moeten ze daarvoor nemen?

Deze whitepaper is samengesteld aan de hand van de posts die privacy-advocaat Monique Hennekens schreef voor het Waste Insight-blog.

Auteur Monique Hennekens is advocaat bij Hekkelman Advocaten | Notarissen in Nijmegen, gespecialiseerd in privacy en IT-projecten. Zij heeft ruime ervaring met het bijstaan van organisaties en bedrijven. Op privacygebied adviseert zij over vraagstukken die betrekking hebben op zowel Nederlandse als Europese privacyregelgeving. Ook geeft zij regelmatig cursussen en (in house) trainingen. Op IT-gebied begeleidt zij zowel leveranciers als afnemers bij IT-projecten en bij het beoordelen of opstellen van contracten, zoals ERP-overeenkomsten, hostingovereenkomsten, softwarelicenties en SLA's.

Lees voor meer juridische achtergrondinformatie de blogposts van Monique op de website van Hekkelman Advocaten | Notarissen: https://www.hekkelman.nl/blog/auteur/monique-hennekens/artikelen.

INHOUDSOPGAVE

H 1: PERSOONSGEGEVENS VERWERKEN

Bij de afvalinzameling worden door gemeenten en afvalinzamelaars persoonsgegevens verwerkt. Daarbij is de privacyregelgeving van toepassing.

Privacyregelgeving en persoonsgegevens

De privacyregelgeving geldt voor alle *verwerkingen* van *persoonsgegevens*. Dat zijn gegevens die direct of indirect zijn te herleiden tot een natuurlijk persoon, zoals naam, adres, (zakelijk) e-mailadres, camerabeelden of telefoonnummer. Het begrip persoonsgegeven wordt door de Autoriteit Persoonsgegevens heel ruim uitgelegd. Ook gegevens die door koppeling van meerdere bestanden kunnen worden herleid tot een persoon zijn persoonsgegevens. Denk aan stortgegevens gekoppeld aan de afvalpas of aan chips in minicontainers.

Persoonsgegevens verwerken

Verwerking van persoonsgegevens is elke handeling die kan worden uitgevoerd met persoonsgegevens. Het kan gaan om het vastleggen, opslaan, aanpassen of gebruiken van persoonsgegevens, maar ook om het raadplegen of juist het anonimiseren of vernietigen van persoonsgegevens. Verwerkingen hebben niet alleen betrekking op tekst, maar ook op het maken of bekijken van camerabeelden of het opnemen of afluisteren van geluidsbestanden.

Strengere eisen

De privacyregelgeving wijzigt vanaf 25 mei 2018, omdat dan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht is. De privacybeginselen blijven in de AVG hetzelfde als in de Wet bescherming persoonsgegevens. De AVG stelt wel meer eisen aan de wijze waarop deze beginselen moeten worden nageleefd. De belangrijkste wijziging is de verantwoordingsplicht. Iedere organisatie moet aan de hand van documenten kunnen aantonen dat zij persoonsgegevens verwerkt in overeenstemming met de geldende privacyregels.

De belangrijkste wijzigingen van de AVG bij afvalinzameling zijn:

- Verantwoordingsplicht en het verplichte register van verwerkingsactiviteiten
- Privacy by design en privacy by default
- Meer rechten voor burgers, zoals het recht op dataportabiliteit en verwijderen gegevens
- Overheidsinstanties en bedrijven boven 250 medewerkers moeten verplicht een functionaris voor de gegevensbescherming aanstellen

Risico's

Met de AVG heeft de Autoriteit Persoonsgegevens ook nieuwe boetemogelijkheden. Boetes kunnen oplopen tot 20 miljoen euro of 4 procent van de wereldwijde jaaromzet. Behalve de mogelijke boete is het risico op reputatieschade minstens zo groot. De Autoriteit Persoonsgegevens handhaaft en publiceert actief. Zeker als zij een handhavingsverzoek krijgt van bijvoorbeeld een burger of werknemer.

Meer weten?

Lees dan de blogposts die Monique Hennekens schreef voor het Waste Insight-blog:
Persoonsgegevens verwerken in de afvalbranche, wat houdt dat in?
Nieuwe privacyregelgeving: wat verandert er?

Aandachtspunten

- De privacyregelgeving geldt ook voor de afvalverwerking: het verwerken van adres-, locatie- of stortgegevens zijn namelijk verwerkingen van persoonsgegevens
- Organisaties moeten met documenten kunnen aantonen dat ze voldoen aan de privacybeginselen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en een register bijhouden van hun verwerkingen
- De Autoriteit Persoonsgegevens kan hoge boetes opleggen

H 2: GRONDSLAG EN DOEL

Om conform de privacyregelgeving persoonsgegevens te verwerken moet er een grondslag zijn en moeten de doeleinden zijn bepaald.

Wettelijke grondslag

Het recht op privacy en het recht op bescherming van persoonsgegevens zijn grondrechten. Daarom mogen persoonsgegevens alleen worden verwerkt als er voor deze verwerking een gerechtvaardigde grondslag bestaat die in de wet staat. In de AVG staan zes grondslagen, zoals de uitvoering van de overeenkomst, de wettelijke verplichting, de publiekrechtelijke taak en toestemming. Ook voor de verwerking van persoonsgegevens bij afvalinzameling is een wettelijke grondslag nodig. De persoonsgegevens die bij de inzameling van huishoudelijk afval worden verwerkt zijn gebaseerd op de publiekrechtelijke taak van de gemeente om te zorgen voor de inzameling van het afval van haar inwoners. Toestemming is hiervoor geen bruikbare grondslag. Niet alleen omdat het niet werkbaar is om alle inwoners toestemming te vragen, maar ook omdat toestemming vrij gegeven moet worden. Als het afval van een burger alleen zou worden ingezameld indien hij toestemming geeft voor de verwerking van zijn persoonsgegevens, dan heeft hij geen keuze. Een niet vrijgegeven toestemming is geen grondslag en dat maakt de verwerking van de persoonsgegevens onrechtmatig. Het is altijd aan te raden om na te gaan of er een andere wettelijke grondslag is voor de verwerking van persoonsgegevens dan toestemming.

Doel en doelbinding

Naast een grondslag zal ook vooraf moeten worden bepaald en vastgelegd wat de gerechtvaardigde doelen zijn voor de verwerking van persoonsgegevens. De doelomschrijving moet duidelijk en voldoende concreet zijn: de doeleinden moeten een kader bieden om te toetsen of de gegevens wel nodig zijn om die doelen te bereiken. Bovendien mogen de verzamelde persoonsgegevens niet op een later moment worden verwerkt voor een volledig ander doel. Zo mogen stortgegevens om de afvalstoffenheffing te berekenen niet worden gebruikt om sociale zekerheidsfraude op te sporen. Deze verwerkingen liggen buiten het oorspronkelijk bepaalde doel en zijn daarom in strijd met de privacyregels. Het is daarom van belang om meerdere doeleinden te bepalen en deze niet te beperkt vast te leggen. De doelen worden vastgelegd in het register van verwerkingsactiviteiten. Zie daarvoor hoofdstuk 7.

Bij de afvalinzameling verwerken gemeenten en afvalinzamelaars persoonsgegevens. Daarbij is de privacyregelgeving van toepassing.

Wie bepaalt de grondslag en de doeleinden?

Omdat de gemeente de taak heeft om afval in te zamelen en bepaalt op welke wijze dat gebeurt, is de gemeente de zogeheten 'verwerkingsverantwoordelijke'. Dit betekent dat de gemeente moet zorgen dat aan alle wettelijke verplichtingen van de privacyregelgeving wordt voldaan. Ook als voor de uitvoering andere partijen worden ingeschakeld, zoals een afvalbedrijf. Het is dus aan de gemeente om te bepalen op basis van welke wettelijke grondslag persoonsgegevens worden verwerkt. Ook zal de gemeente de doelen daarvoor moeten vastleggen. Een afvalbedrijf dat door de gemeente wordt ingeschakeld mag de gegevens ook niet voor andere doelen gebruiken. De gemeente en het afvalbedrijf zullen daar afspraken over moeten vastleggen. Zie daarvoor hoofdstuk 6.

Meer weten?

Lees dan de post die Monique Hennekens schreef voor het Waste Insight-blog:
Afvalpas? Leg eerst de doeleinden vast!
Persoonsgegevens verwerken met een afvalpas: wat is de grondslag?

Aandachtpunten:

- Het verwerken van persoonsgegevens mag alleen als is bepaald wat de wettelijke grondslag is en de gerechtvaardigde doelen zijn
- Een persoonsgegeven mag niet op een later moment worden verwerkt voor een volledig ander doel
- Er mogen niet meer persoonsgegevens worden verwerkt dan nodig om de doelen te bereiken
- Bij afvalinzameling van huishoudelijk afval moet de gemeente de grondslag bepalen en de doelen vastleggen

Bij afvalinzameling van huishoudelijk afval moet de gemeente de grondslag bepalen en de doelen vastleggen.

H 3: DATAMINIMALISATIE

Gemeenten en afvalinzamelaars mogen uitsluitend persoonsgegevens verwerken die noodzakelijk zijn om de vooraf bepaalde doelen te behalen.

Noodzakelijkheidsvereiste

De belangrijkste vereiste uit de privacyregelgeving is dat niet méér persoonsgegevens mogen worden verwerkt dan noodzakelijk. Persoonsgegevens verzamelen omdat het kan of handig is mag niet. Dit basisprincipe wordt ook dataminimalisatie genoemd en geldt voor alle organisaties. Is het enige doel van de afvalpas het voorkomen van afvaltoerisme? Dan mag alleen worden gecontroleerd of de aanbieder van afval een inwoner is. Wat, hoeveel of hoe vaak er wordt gestort is voor dat doel niet noodzakelijk. Deze stortgegevens mogen dan niet worden verwerkt. Wordt de afvalpas ook gebruikt om de hoogte van de afvalstoffenheffing te bepalen? Dan zijn de adresgegevens én stortgegevens wel noodzakelijk en die mogen dan worden verwerkt. Dataminimalisatie zit ook op het bewaren van persoonsgegevens. Als persoonsgegevens niet meer nodig zijn, dan mogen ze ook niet langer worden bewaard.

Privacy by default en by design

De AVG kent als nieuwe vereisten *privacy by design* en *privacy by default*. Dat betekent dat al in de ontwerpfase van een nieuw product, dienst of verwerking rekening moet worden gehouden met de privacybeginselen, zoals dataminimalisatie. Voordat wordt overgegaan op bijvoorbeeld een nieuw systeem voor afvalinzameling of een nieuwe administratie moeten de verwerking van persoonsgegevens én de beveiliging daarvan worden meegewogen. Dit moet worden vastgelegd om aan te kunnen tonen dat ook aan deze vereisten is voldaan. *Privacy by default* betekent dat in nieuwe systemen of administraties de standaardinstellingen zo zijn ingeregeld dat zo min mogelijk persoonsgegevens worden verwerkt. Zo zal bijvoorbeeld bij een app uitsluitend die gegevens standaard worden verwerkt die noodzakelijk zijn om de app te laten werken. Mocht toegang tot het adresboek daarvoor niet nodig zijn, dan mag de app niet standaard toegang tot het adresboek hebben. Alleen als de gebruiker dat zelf actief instelt.

Risico's

Welke gegevens noodzakelijk zijn hangt af van de doeleinden die de gemeente heeft bepaald. Als een burger vindt dat er te veel persoonsgegevens worden verwerkt, kan deze een handhavingsverzoek indienen bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Die kan een onderzoek instellen en zelfs een last onder dwangsom of hoge boetes opleggen. Het onderzoeksrapport wordt gepubliceerd. Een handhavingsverzoek leidt daarom vaak tot negatieve publiciteit. Het is dan ook belangrijk na te gaan of er niet meer persoonsgegevens worden verwerkt dan nodig. Om de kans op een handhavingsverzoek te verkleinen, moet ook worden gecontroleerd of de burgers goed worden geïnformeerd.

Meer weten?

Lees dan de posts die Monique schreef voor het Waste Insight-blog:
Privacy en de afvalpas: verwerk niet meer gegevens dan noodzakelijk
Privacy by default & privacy by design

Aandachtspunten:

- Verwerk niet meer persoonsgegevens dan nodig voor de doeleinden die zijn bepaald
- Het noodzakelijkheidsvereiste geldt voor alle organisaties, dus voor de gemeente én voor het afvalbedrijf
- Bij overgang op een nieuw systeem, dienst of verwerking moeten vanaf de beginfase de privacybeginselen worden meegenomen
- Standaardinstellingen moeten zó zijn ingesteld dat zo min mogelijk persoonsgegevens worden verwerkt

H 4: RECHTEN BURGERS

Burgers moeten worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens bij afvalinzameling. Zij kunnen een overzicht opvragen van hun persoonsgegevens. Onjuiste gegevens moeten worden gecorrigeerd of verwijderd. Nieuwe rechten onder de AVG zijn het recht om vergeten te worden en dataportabiliteit.

Informatieplicht

Transparantie is een belangrijk vereiste van de AVG. Iedere burger heeft het recht te weten hoe wordt omgegaan met zijn persoonsgegevens. Deze informatie dient eenvoudig, toegankelijk en begrijpelijk te zijn. Bijvoorbeeld in een brief bij het toesturen van de afvalpas, een privacyverklaring op de website of in een huis-aan-huis folder. In de AVG staat een opsomming van welke informatie aan de burger moet worden verstrekt, zoals welke persoonsgegevens voor welke doelen worden verwerkt en wie toegang heeft tot die gegevens. Bij het opstellen van een privacyverklaring kan het beste die opsomming worden gevolgd.
De verplichting om te informeren rust op de verwerkingsverantwoordelijke. Voor de afvalinzameling bij huishoudens dus bij de gemeente. Als de gemeente andere partijen inschakelt die persoonsgegevens verwerken, kan zij zelf burgers informeren over de verwerking van hun persoonsgegevens of afspreken dat bijvoorbeeld de afvalinzamelaar dat doet of dat beiden informeren over de eigen verwerkingen.

Risico's

Het is in strijd met de privacyregelgeving om persoonsgegevens te verwerken van burgers zonder die burgers te informeren. Ervaring leert dat mensen sneller geneigd zijn een handhavingsverzoek in te dienen bij Autoriteit Persoonsgegevens als zij niet goed worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens en verrast worden door een verwerking van hun gegevens. Extra belangrijk dus om te voldoen aan de informatieplicht. Bovendien kan een goede privacyverklaring ook goed helpen om de buitenwereld te tonen dat privacy serieus wordt genomen.

Behalve het recht op informatie hebben burgers nog een aantal actieve rechten waar zij een beroep op kunnen doen, zoals:

- Inzage en correctie
- Gegevenswissing of 'recht op vergetelheid'
- Dataportabiliteit of gegevensoverdracht
- Bezwaar

Inzage, correctie en verwijdering

Iedere burger kan een inzageverzoek doen en kan vragen om een overzicht van alle persoonsgegevens die van hem/haar worden verwerkt. Dat overzicht zal binnen een maand moeten worden gegeven. Daarin moet staan welke persoonsgegevens worden verwerkt, het doel van de verwerking en aan wie de persoonsgegevens zijn verstrekt. De burger kan daarna aan de hand van dit overzicht vragen om verbetering, aanvulling of verwijdering (wissing) van zijn/haar gegevens als deze onjuist, onvolledig, niet meer relevant of in strijd met de wet zijn verwerkt. Aan zo'n verzoek hoeft niet altijd te worden voldaan. In dat geval zal wel binnen een maand de reden van de weigering moeten worden meegedeeld aan de burger. Deze kan dan opkomen tegen deze weigering.

Dataportabiliteit

Met de invoering van de AVG krijgen burgers het recht op gegevensoverdracht, ook dataportabiliteit genoemd. Dat betekent dat de burger haar gegevens in een gestructureerde vorm digitaal zou moeten verkrijgen. Dit recht geldt alleen voor geautomatiseerde verwerkingen van persoonsgegevens die zijn gebaseerd op toestemming of een overeenkomst. Dat zal bij afvalinzameling niet snel het geval zijn.

Het is in strijd met de privacyregelgeving om persoonsgegevens te verwerken van burgers zonder die burgers te informeren.

Recht van bezwaar

Als een burger het niet eens is met de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens kan hij/zij bezwaar maken tegen die verwerking. Dit recht geldt onder meer voor verwerkingen die zijn gebaseerd op een publiekrechtelijke taak en geldt dus zeker ook voor afvalinzameling. Dit recht op verzet hoeft alleen gehonoreerd te worden als de burger daar specifieke redenen voor heeft die meebrengen dat het belang van de verwerking niet opweegt tegen het belang van de burger.

Rechten waarborgen

De verwerkingsverantwoordelijke moet de rechten van betrokkenen waarborgen. Bij afvalinzameling dus de gemeente. Een beslissing op een verzoek tot inzage, correctie, verwijdering of bezwaar door de gemeente geldt als een besluit waartegen de burger bezwaar en beroep kan aantekenen.

Meer weten?

Wilt u meer weten? Lees dan de posts die Monique schreef voor het Waste Insight-blog:
Privacy en de afvalpas: informatieplicht
Privacy bij afvalinzameling: rechten burgers

Aandachtspunten:

- Burgers moeten worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens
- De informatie moet duidelijk zijn en makkelijk toegankelijk: een privacyverklaring op de website is een goede keuze
- Iedere burger heeft het recht om te weten welke persoonsgegevens van hem worden verwerkt en kan vragen om correctie of verwijdering
- Een burger kan bezwaar maken tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens bij bijzondere omstandigheden

H 5: BEVEILIGING EN DATALEKKEN

De persoonsgegevens die gemeenten en afvalverwerkers verwerken moeten adequaat worden beveiligd tegen verlies of onrechtmatige verwerking.

Passende beveiliging

De beveiliging moet zijn afgestemd op de risico's voor de persoonsgegevens. Daarvoor is een risicoanalyse nodig. Wat zijn de gevolgen voor de betrokkene als zijn of haar persoonsgegevens niet meer toegankelijk zijn, niet kloppen of door onbevoegden kunnen worden gebruikt. De beveiligingsmaatregelen hangen ook af van de risico's van de verwerking. Denk aan de soort gegevens en het aantal personen dat toegang heeft tot de opgeslagen gegevens. Persoonsgegevens moeten technisch én organisatorisch worden beveiligd. Dus ook de toegang tot persoonsgegevens moet beveiligd zijn en medewerkers zullen getraind moeten worden om vertrouwelijk met persoonsgegevens om te gaan. Veel beveiligingsincidenten ontstaan namelijk door menselijk handelen.

Beveiligingsbeleid

Om te voldoen aan de beveiligingsplicht uit de AVG is een beveiligingsbeleid nodig. Daarin staat in ieder geval de risicoanalyse, de interne verantwoordelijkheden en de beveiligingsmaatregelen. De naleving van het beleid moet worden gecontroleerd, het beleid geëvalueerd en zo nodig aangepast (*'Plan Do Check Act*-cyclus').

Datalekken

Een datalek is een beveiligingsincident waarbij persoonsgegevens verloren zijn gegaan of een onbevoegde toegang kan hebben tot persoonsgegevens. De meest voorkomende datalekken zijn een e-mail met persoonsgegevens naar een verkeerde ontvanger of portals die ook door onbevoegden kunnen worden ingezien. Een voorbeeld is een digitale inzagemogelijkheid voor een bewoner in zijn stortgegevens, waarbij ook de stortgegevens van de oude bewoner op dat adres zichtbaar zijn. .

Meldplicht

Of een datalek moet worden gemeld, hangt af van de risico's voor degene van wie persoonsgegevens zijn gelekt. Zijn alleen ledigingstijden naar een verkeerde ontvanger gestuurd, dan zijn er geen risico's te verwachten en hoeft er niet te worden gemeld. Gaat het om gegevens van gevoelige aard, zoals een kopie van een paspoort of financiële gegevens, dan moet wel worden gemeld. Een datalek moet binnen 72 uur worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Daarbij moet ook worden beoordeeld of de burger zelf moet worden geïnformeerd. Dat moet indien een groot risico is te verwachten. Denk aan het lekken van inloggegevens. De burger gebruikt die misschien ook wel bij internetbankieren. Als ten onrechte een datalek niet wordt gemeld kan de Autoriteit Persoonsgegevens een hoge boete opleggen.

Meer weten?

Wilt u meer weten? Lees dan de posts die Monique schreef voor het Waste Insight-blog:
Beveiliging persoonsgegevens in de afvalbranche
Meldplicht datalekken in de afvalbranche

Aandachtspunten:

- Iedere organisatie moet zorgen voor passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen
- Een risicoanalyse is essentieel om passende beveiligingsmaatregelen te bepalen
- Er is sprake van een datalek als persoonsgegevens verloren zijn gegaan of toegankelijk zijn voor onbevoegden
- Organisaties moeten een risicovol datalek binnen 72 uur melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens en bij een groot risico ook de betrokkenen informeren

H 6: AFSPRAKEN OVER PRIVACY

Bij de uitwisseling van persoonsgegevens met andere partijen moeten schriftelijke afspraken worden gemaakt over de omgang met de persoonsgegevens.

Afspraken vastleggen

Bij de afvalinzameling zijn vaak meerdere partijen betrokken, zoals de gemeente, afvalinzamelaar en IT-leverancier. Ook zij hebben toegang tot de persoonsgegevens die bij de inzameling worden verwerkt, zoals adres- of stortgegevens. Op grond van de privacyregelgeving moeten deze partijen schriftelijke afspraken vastleggen over de verwerking van persoonsgegevens.

Verwerkingsverantwoordelijke

De privacyregelgeving kent twee rollen en het is van belang te weten welke rol de organisatie heeft. De verwerkingsverantwoordelijke bepaalt het doel en de grondslag van de verwerking. Zij moet voldoen aan alle eisen van de privacyregelgeving, ook als de verwerking wordt uitbesteed. De gemeente heeft de wettelijke taak afval in te zamelen. Zij bepaalt welke gegevens daarbij worden verwerkt. De gemeente is dus de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens bij de inzameling van huishoudelijk afval.

Verwerker

Een verwerker verwerkt persoonsgegevens ten behoeve van een verwerkingsverantwoordelijke zonder de gegevens voor eigen doelen te gebruiken. Denk aan de afvalinzamelaar of softwareleverancier die door de gemeenten worden ingeschakeld om persoonsgegevens te verwerken, bijvoorbeeld bij de uitgifte van afvalpassen of het beheren van DIFTAR-registratiesystemen. Een verwerker heeft veel minder verplichtingen dan de verwerkingsverantwoordelijke. Een verwerker mag alleen persoonsgegevens verwerken als daar een schriftelijke opdracht voor is. Een verwerker mag zonder toestemming geen eigen dienstverleners inschakelen die ook toegang krijgen tot de persoonsgegevens en moet zorgen voor een passende beveiliging van de persoonsgegevens.

Verwerkersovereenkomst

Als de gemeente verwerkingen uitbesteed aan een afvalverwerker of IT-leverancier moet zij met hen een overeenkomst sluiten over de verwerking van persoonsgegevens. Een zogeheten verwerkersovereenkomst. Daarin staat onder meer dat de verwerker de persoonsgegevens niet voor eigen doeleinden mag verwerken, de persoonsgegevens geheim moet houden, passende beveiligingsmaatregelen moet treffen en de gemeente moet bijstaan om aan haar privacyverplichtingen te kunnen voldoen, zoals de meldplicht datalekken en rechten van burgers.

Meer weten?

Wilt u meer weten? Lees dan de post die Monique schreef voor het Waste Insight-blog:
Privacy bij afvalinzameling: welke afspraken moeten worden gemaakt?

Aandachtspunten:

- De privacyregelgeving kent twee rollen: verwerkingsverantwoordelijke en verwerker
- Als de gemeente bij de afvalinzameling gebruik maakt van andere partijen moeten zij schriftelijke afspraken maken over de omgang met persoonsgegevens

H 7: VERANTWOORDINGSPLICHT EN FG

Organisaties moeten met documenten kunnen aantonen dat zij aan de privacyregels voldoen. Iedere organisatie is verplicht een register van de verwerking van persoonsgegevens bij te houden. Een Functionaris voor de Gegevensbescherming is onder meer verplicht voor gemeenten.

Verantwoordingsplicht

De belangrijkste wijziging van de AVG is dat iedere organisatie aan de hand van documenten moet kunnen aantonen dat zij voldoet aan de privacyregels. Dat is de verantwoordingsplicht. In de afvalindustrie werkt een organisatie bijvoorbeeld met adresgegevens van burgers, met gegevens van medewerkers of uitzendkrachten en met klantgegevens. Dat zijn allemaal persoonsgegevens en daarvoor geldt deze verantwoordingsplicht. Een uitwerking daarvan is de verplichting tot het opstellen en bijhouden van een register. Als de Autoriteit Persoonsgegevens daarom vraagt, moet dat register worden verstrekt.

Register voor verwerkingsverantwoordelijke en verwerker

De verwerkingsverantwoordelijke moet een register bijhouden waarin onder meer staat opgenomen welke persoonsgegevens worden verwerkt, van wie, voor welke doelen, wie toegang heeft en hoe lang de gegevens worden bewaard. Een verwerker moet een register bijhouden met alle verwerkingsactiviteiten die zij voor verwerkingsverantwoordelijken verricht. Een opsomming van wat moet staan in deze registers staat op het Waste Insight-blog.

Functionaris voor de gegevensbescherming

De AVG verplicht onder meer gemeenten tot het aanstellen van een Functionaris voor de gegevensbescherming (FG). Als die verplichting er niet is, kunnen organisaties het vrijwillig doen. Deze functionaris houdt toezicht op de toepassing en naleving van de privacywetgeving. Daarom is het belangrijk dat de FG wordt betrokken bij de besluitvorming over verwerkingen van persoonsgegevens. In de AGV staat expliciet dat de FG voldoende middelen moet hebben om z'n taak goed uit te voeren. De organisatie mag de FG geen instructies geven over de uitvoering van z'n taken en is verplicht de functionaris controlebevoegdheden te geven. De FG mag niet ontslagen of gesanctioneerd worden voor de uitvoering van z'n functie. Ook is de FG het aanspreekpunt voor de Autoriteit Persoonsgegevens.

Meer weten?

Wilt u meer weten? Lees dan de posts van Monique schreef op het Waste Insight-blog:
Nieuwe privacyregelgeving: documentatieplicht
Nieuwe privacyregelgeving: Functionaris voor de Gegevensbescherming

Aandachtspunten:

- Organisaties hebben een verantwoordingsplicht en moeten kunnen aantonen dat ze aan de privacyregelgeving voldoen
- Gemeente en afvalbedrijven moeten een 'register van verwerkingsactiviteiten' bijhouden
- Een Functionaris voor de Gegevensbescherming is verplicht voor onder meer gemeenten.